

Žemės ir miškų ūkio transporto priemonių identifikavimo numerių priskyrimo tvarka

Normatyviniai dokumentai

1. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/504 (IV priedo 2.1.1.4 punktas ir 3 skirsnis)
2. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/208 (XX priedo 4 skirsnis)
3. Standartas LST ISO 3779:2010 „Kelių transporto priemonės. Transporto priemonės identifikavimo numeris (VIN). Turinys ir sandara (tapatus ISO 3779:2009)“
4. Standartas LST ISO 3780:2010 „Kelių transporto priemonės. Tarptautinio gamintojo identifikatoriaus (WMI) kodas (tapatus ISO 3780:2009)“
5. Standartas ISO 10261:2002 „Žemės kasimo mašinos. Produktų identifikacinio numeravimo sistema“
6. Standartas ISO 10261:2002/Amd.1:2015 „Žemės kasimo mašinos. Produktų identifikacinio numeravimo sistema“. Pakeitimas 1.
7. Standartas 49 CFR 565 (JAV Transporto departamento federalinis transporto priemonių saugos standartas).

Identifikavimo numerio (VIN) struktūros aprašymas

1. Transporto priemonės identifikavimo numerio (VIN) struktūros aprašymas (toliau – Aprašymas) parengtas vadovaujantis standartų LST ISO 3779:2010 „Kelių transporto priemonės. Transporto priemonės identifikavimo numeris (VIN). Turinys ir sandara (tapatus ISO 3779:2009)“, LST ISO 3780:2010 „Kelių transporto priemonės. Tarptautinio gamintojo identifikatoriaus (WMI) kodas (tapatus ISO 3780:2009)“ ir Jungtinių Amerikos Valstijų Transporto departamento federalinio motorinių transporto priemonių saugos standarto 49 CFR 565 reikalavimais.

2. Transporto priemonės identifikavimo numerį (VIN) (toliau – VIN numeris) sudaro 17 žymenų. Bet kokių dviejų transporto priemonių, pagamintų per 30 metų, VIN numeriai neturi sutapti, t. y. negali būti identiški.

3. Kiekvienas VIN numerio žymuo parenkamas iš didžiųjų lotyniškų raidžių A, B, C, D, E, F, G, H, J, K, L, M, N, P, R, S, T, U, V, W, X, Y, Z ir arabiškų skaitmenų 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. Raidžių I, O ir Q naudoti negalima.

4. VIN numeris sudarytas iš trijų dalių:

4.1. pirmoji dalis – pasaulinis transporto priemonės gamintojo identifikavimo kodas (toliau – WMI kodas). Jį sudaro trys žymenys: pirmasis rodo pasaulio geografinę zoną, antrasis – šalį. Dviejų žymenų kombinacija leidžia identifikuoti konkrečią šalį. Konkrečią žymenų kombinaciją kiekvienam gamintojui skiria įgaliota institucija. Trečiasis WMI kodo žymuo priklauso nuo gaminamos produkcijos kiekio. Jei gaminama serijiniu būdu, trečias žymuo gali būti bet koks skaitmuo ar raidė (išskyrus I, O ir Q). Jei gaminama mažiau kaip 500 vnt. per metus, trečias žymuo visada bus 9. Siekiant identifikuoti konkretų gamintoją, papildomai skiriami VIN numerio 12, 13 ir 14 žymenys. Visą nekintamą WMI kodo kombinaciją ir VIN numerio 12, 13 ir 14 žymenis (smulkiaserijinės gamybos atveju) kiekvienam konkrečiam šalies gamintojui skiria įgaliota institucija;

4.2. antroji dalis – transporto priemonės identifikavimo numerio aprašomoji dalis (toliau – VDS kodas). VDS kodą sudaro šeši žymenys, užimantys 4–9 VIN numerio pozicijas. Ši dalis skirta bendroms transporto priemonės savybėms nurodyti, pvz., transporto priemonės, kėbulo, variklio tipą, bendrąją masę, ašių skaičių ir kt. Šią dalį pildo gamintojas. Jei gamintojas nusprendžia šios dalies vieno ar daugiau žymenų nenaudoti, jų vietose gamintojo nuožiūra rašomos tam tikros raidės ir skaitmenys. Nepildomų VDS kodo pozicijų būti negali. Paskutinėje VDS kodo pozicijoje (9 VIN numerio pozicijoje) gali būti įvedamas kontrolinis skaitmuo. Šis skaitmuo yra priemonė,

kuria tikrinamas VIN numerio perrašymo ar nurašymo tikslumas. Kontrolinio skaitmens įvesti neprivaloma. Tai sprendžia kiekvienas gamintojas;

Kiekvienos konkrečios transporto priemonės kontrolinis skaitmuo apskaičiuojamas taip:

4.2.1. kiekvienas raidinis žymuo pagal nurodytą atitikmenį verčiamas į skaitmeninę reikšmę;

Raidžių skaitmeninės reikšmės: A = 1; B = 2; C = 3; D = 4; E = 5; F = 6; G = 7; H = 8; J = 1; K = 2; L = 3; M = 4; N = 5; P = 7; R = 8; S = 2; T = 3; U = 4; V = 5; W = 6; X = 7; Y = 8 Z = 9

4.2.2. kiekviena VIN numerio pozicija turi savo pastovią skaitmeninę reikšmę – daugiklį, iš kurio dauginamos prieš tai gautos skaitmeninės reikšmės. Pastovių daugiklių reikšmės, atsižvelgiant į VIN numerio poziciją: 1x8; 2x7; 3x6; 4x5; 5x4; 6x3; 7x2; 8x10; 9 (kontrolinis skaičius); 10x9; 11x8; 12x7; 13x6; 14x5; 15x4; 16x3; 17x2;

4.2.3. sandaugos sudedamos ir dalijamos iš 11; gauta liekana ir yra kontrolinio skaitmens reikšmė, kuri rašoma į VIN numerio 9 poziciją; jei gauta liekana yra 10, tai į kontroliniam skaitmeniui skirtą vietą rašomas žymuo „X“; kontrolinio skaitmens pozicijoje gali būti skaičiai nuo 0 iki 9 arba raidė X.

1 lentelė. Kontrolinio skaitmens apskaičiavimas

VIN numerio pozicijos	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Pastabos
VIN numerio pavyzdys	1	G	4	A	H	5	9	H		5	G	1	1	8	3	4	1	
Skaitmeninės reikšmės	1	7	4	1	8	5	9	8		5	7	1	1	8	3	4	1	
Daugikliai	8	7	6	5	4	3	2	10	0	9	8	7	6	5	4	3	2	
Sandaugos	8	49	24	5	32	15	18	80	0	45	56	7	6	40	12	12	2	Suma-411

Suma dalijama iš 11, t. y. $\frac{411}{11} = 37 \frac{4}{11}$. Gauta liekana $\frac{4}{11}$ ar 0,3636. Suapvalinus skaičių 0,3636 gauname 0,364. Pagal 2 lentelės kontrolinio skaitmens reikšmes kontrolinis skaitmuo yra 4, kuris rašomas į 9 VIN numerio poziciją;

2 lentelė. Kontrolinio skaitmens reikšmės

Liekana	1/11	2/11	3/11	4/11	5/11	6/11	7/11	8/11	9/11	10/11
Skaičius	0,091	0,182	0,273	0,364	0,455	0,545	0,634	0,727	0,818	0,909
Kontrolinis skaitmuo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	X

4.3. trečioji dalis – transporto priemonės identifikavimo numerio nurodančioji dalis (toliau – VIS kodas). VIS kodą sudaro aštuoni žymenys, užimantys 10–17 VIN numerio pozicijas. Paskutiniai keturi šio kodo žymenys turi būti tik arabiški skaitmenys. Jei gamintojas VIS kode nusprendžia žymėti gamybos metus ir (arba) transporto priemonės surinkimo gamyklą, rekomenduojama, kad pirmiausia būtų nurodomi metai (10 VIN numerio žymuo), o paskui – gamykla (11 VIN numerio žymuo). Jei gaminama serijiniu būdu, 3–8 VIS kodo pozicijos skiriamos transporto priemonės eiliškumui žymėti. Jei gaminama smulkiaserijiniu būdu, transporto priemonių gamybos eiliškumą žymi 6–8 VIS kodo pozicijos. VIS kodo 3–5 pozicijų žymenys kartu su WMI kodu nurodo transporto priemonės gamintoją.

3 lentelė. Žymenys, naudojami gamybos metams koduoti

Metai	Kodas	Metai	Kodas	Metai	Kodas	Metai	Kodas
1991	M	2001	1	2011	B	2021	M
1992	N	2002	2	2012	C	2022	N
1993	P	2003	3	2013	D	2023	P
1994	R	2004	4	2014	E	2024	R
1995	S	2005	5	2015	F	2025	S
1996	T	2006	6	2016	G	2026	T
1997	V	2007	7	2017	H	2027	V
1998	W	2008	8	2018	J	2028	W
1999	X	2009	9	2019	K	2029	X
2000	Y	2010	A	2020	L	2030	Y

Pastaba. Užpildyti VIN numerio pavyzdžiai pateikti standarte LST ISO 3779:2010 „Kelių transporto priemonės. Transporto priemonės identifikavimo numeris (VIN). Turinys ir sandara (tapatus ISO 3779:2009)“.

Identifikavimo numerio (VIN) naudojimas

1. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/504 IV priedo 3 skirsnyje nurodyta, kad VIN turi atitikti standarte ISO 10261:2002 „Žemės kasimo mašinos. Produktų identifikacinio numeravimo sistema“ arba standarte ISO 3779/2009 „Kelių transporto priemonės. Transporto priemonės identifikavimo numeris (VIN). Turinys ir sandara“ nustatytus reikalavimus.

2. Remiantis Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 16 punktu ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 3-13, įgyvendinti Įstatymo nuostatą – suteikti šalies transporto priemonių gamintojams pasaulinį transporto priemonės gamintojo identifikavimo kodą (WMI) yra įgaliota Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Susisiekimo ministerijos.

3. Minėtas kodas suteikiamas išimtinai tik šalies motorinių transporto priemonių ir jų priekabų gamintojams. Žemės ir miškų ūkio transporto priemonėms inspekcija kodo nesuteikia.

4. Šio kodo suteikimui turėtų būti paskirta kita institucija arba priimtas sprendimas pavesti kodo suteikimą inspekcijai. Kol neišspręstas šis klausimas, Žemės ir miškų ūkio transporto priemonių gamintojams naudoti VIN numerį nėra galimybės.

Produkto identifikavimo numerio (PIN) struktūros aprašymas

1. Produkto identifikavimo numerio (PIN) struktūros aprašymas parengtas vadovaujantis standarto ISO 10261:2002 „Žemės kasimo mašinos. Produktų identifikacinio numeravimo sistema“ ir jo pakeitimo ISO 10261:2002/Amd.1:2005 reikalavimais.

2. Produkto identifikavimo numerį sudaro 17 žymenų. Bet kokių dviejų produktų, pagamintų per 30 metų PIN numeriai neturi sutapti, t.y. negali būti identiški.

3. Kiekvienas numerio žymuo parenkamas iš didžiųjų lotyniškų raidžių ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ ir arabiškų skaitmenų 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0.

4. PIN numeris sudarytas iš keturių dalių:

4.1. pirmoji dalis – pasaulinis gamintojo kodas. Jį sudaro trys žymenys, esantys 1, 2 ir numerio pozicijose. Konkrečią žymenų kombinaciją gali gauti gamintojas, atlikęs veiksmus, nurodytus standarto ISO 10261:2002 A priede:

- įeiti į tinklalapį <http://standards.iso.org/iso/10261>

- pasirinkti dar nenaudojamą žymenų kombinaciją,

- pateikti reikalaujamą informaciją,

- gauti atsakymą su kontrolinės raidės apskaičiavimo formule ir kontroline raide, kai skaičiavimas neatliekamas.

4.2. antroji dalis – mašinos aprašomoji dalis (MDS). Ją sudaro penki žymenys, esantys 4, 5, 6, 7 ir 8 numerio pozicijose. Gamintojas turi nuspręsti dėl informacijos kodavimo ir eiliškumo.

Šioje dalyje turėtų būti nurodytos pagrindinės mašinos savybės. Rekomenduojama, kad ši informacija mašinoje būtų lengvai matoma.

4.3. trečioji dalis – kontrolinė raidė (CL). Ši raidė yra devintoje numerio pozicijoje. Ši raidė apskaičiuojama pagal formulę, gautą iš standarto vadybininko. Jeigu gamintojas gamina mažiau kaip 100 vnt. mašinų per metus – naudojama standarto vadybininko pateikta raidė.

4.4. ketvirtoji dalis – mašinos nurodančioji dalis (MIS). Ją sudaro aštuoni žymenys, esantys 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 ir 17 numerio pozicijose. Paskutiniai keturi žymenys gali būti tik skaičiai. Jei gamintojas nusprendžia šioje dalyje žymėti gamybos metus, rekomenduojama, kad jie būtų nurodomi pirmoje šios dalies pozicijoje (10).

1 lentelė. Žymenys, naudojami gamybos metams koduoti

Metai	Kodas	Metai	Kodas	Metai	Kodas	Metai	Kodas
2000	Y	2012	C	2024	R	2036	6
2001	1	2013	D	2025	S	2037	7
2002	2	2014	E	2026	T	2038	8
2003	3	2015	F	2027	V	2039	9
2004	4	2016	G	2028	W	2040	A
2005	5	2017	H	2029	X	2041	B
2006	6	2018	J	2030	Y	2042	C
2007	7	2019	K	2031	1	2043	D
2008	8	2020	L	2032	2	2044	E
2009	9	2021	M	2033	3	2045	F
2010	A	2022	N	2034	4	2046	G
2011	B	2023	P	2035	5	2047	H

Produkto identifikavimo numerio (PIN) naudojimas

1. Remiantis Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/504 IV priedo 3 skirsniu ir standartu ISO 10261:2002 „Žemės kasimo mašinos. Produktų identifikacinio numeravimo sistema“, žemės ir miškų ūkio transporto priemonės gali būti identifikuojamos, naudojant identifikavimo numerį (PIN).

2. Standarto pakeitime ISO 10261:2002/Amd.1:2015 nurodyta, kad „ISO 10261 PIN gali būti naudojamas kitų tipų bekelės mašinoms“.

3. Kol neišspręstas klausimas dėl įgalios institucijos paskyrimo VIN numerio WMI kodo suteikimui, Lietuvos gamintojai gali naudoti PIN numerį. Šis numeris atlieka tą pačią funkciją, kaip ir VIN. PIN numerio naudojimas yra leistinas visoms žemės ir miškų ūkio transporto priemonėms.